

شوخی رمضان با حضرت حافظ ساقی بیاور جام را تا اذان ندادن

محمد فرهادی

بیا که ترک فلک خوان روزه غارت کرد
هلال عید به دور قح اشارت کرد
حضرت حافظ در اینجا برای افطار میزبان جمعی از دوستان و آشنایانش بوده و در بیت اول همسرش را که مشغول نماز بوده است، صدا می‌کند و می‌گوید: «خانم بیا که این قوم و خویش‌ها سفره افطار رو غارت کردن، خیر سرمون دو دقیقه رقیتم نماز بخونیم ها». و در مصرع دوم برای نشان دادن عمق گشتگی میهمانان ظرف آنها را به ماه تشبیه می‌کند و می‌گوید جوری ته بشقاب را ساییده‌اند که عین هلال شده است.

گر فوت شد سحور چه نقصان صیوح هست
از می‌کنند روزه‌گشا طالبان یار
حافظ در اینجا به عده‌ای از روزه‌خواران تذکر می‌دهد که اگر سحرها خواب بمانند و نتوانند سحری بخورند، باز هم صبح‌ها که بیدار شوند باید روزه بگیرند و نخوردن سحری دلیل روزه نگرفتن نمی‌شود. در ادامه باز تذکر می‌دهد که عید فطر در ماه می (may) یا همان اردیبهشت خودمان است و اگر زودتر از آن روزه را ترک کنید، مسلمون نیستید به خدا.

ساقی بیار باده که ماه صیام رفت
دَرده قح که موسم ناموس و نام رفت
در این بیت حضرت حافظ مدت‌ها پای سفره افطار منتظر نشسته است تا همسرش که ساقی نام دارد، یک چیزی برای خوردن بیاید ولی ساقی خیلی لفت می‌دهد؛ پس حافظ می‌گوید: «ساقی بابا بیار افطار رو! خب ماه رمضان تموم شد دیگه»، و در ادامه می‌افزاید: «اون پارچ شربت هم از تو یخچال بیار که آدم گشنه و تشنه دیگه ناموس و اسم خودشم فراموش می‌کنه».

دل را که مرده بود حیاتی به جان رسید
تا بویی از نسیم می‌اش در مشام رفت
حافظ در این بیت به لحظات طاقت‌فرسای یک غروب اشاره می‌کند که روزه او را برده بوده است و وی مثل مرده یک گوشه افتاده بوده و هر چه صدایش می‌زدند حال جواب دادن نداشته. در همان حال و در لحظاتی که خانواده‌اش به نعلش کش زنگ زده بودند که بیاید و جنازه را ببرد، ناگهان بویی از آشپزخانه به مشام شاعر می‌رسد و خدا را شکر بدون تلاش تیم پزشکی، وی احیا می‌شود. لازم به ذکر است که اصطلاح «می» در اینجا صرفاً به ضرورت وزن شعر استفاده شده و استعاره از حلوای شله‌زرد، آش، شربت گلاب و... دارد.

به خدا که جرعه‌ای ده تو به حافظ سحرخیز
که دعای صبحگاهی اثری کند شما را
در اینجا حضرت حافظ برای خوردن سحری بیدار شده ولی در کمال ناباوری می‌بیند همسرش هنوز بساط سحری را نچیده و مشغول راز و نیاز است. وی ضمن گفتن «قبول باشه» و «التماس دعا»، می‌گوید: «به خدا یه چایی برای شوهرت بریزی، ثوابش کمتر نیست و تازه دعوات هم زودتر مستجاب می‌شه». کلاً حافظ اعتقاد داشته که همه کارهای آشپزخانه را باید همسرش انجام دهد و خودش دست به سیاه و سفید نمی‌زده است.

ای صبا امشیم مدد فرمای
که سحرگه شکفتنم هوس است
در این بیت نیز حافظ علاوه بر کوک کردن ساعت، از یاد صبا هم می‌خواهد که او را برای سحر بیدار کند؛ چرا که وی برای سحر به خانه یکی از بولداران شهر دعوت شده است و از الان هوس غذاهای خوشمزه سحری را دارد. گویا آن بولداری مذکور برای افطار و سحر چنان بریز و بپاش می‌کند که میهمان‌ها را مثل غنچه می‌شکفاند.

دیوانه حافظ

فرشته پناهی و حافظ شیرازی

«گرفت شد سحور چه نقصان صبح بست»
باید قضا کنیم سحر را به حر طریق

محدثه مطهری

افشای اسامی بدهکاران کلان بانکی از هفته آینده
این همون «از شنبه» خودمونه.

سیگنال رونق اقتصاد ایران
والا آتنن ما همین که تابلوی قیمت گوجه تره‌بار فروشی محل رو می‌بینه، سیگنالش می‌بره.

پیروزی محیط زیست در میانکاله
سه-هیج به نفع فلامینگوها. ما هم از رو سکو تشویقشون کردیم. به داور هم فحش ندادیم.

ضرب المثل عمه

بهزاد توفیق‌پور

خدا بیامرزد همه رفتگان را. عمه پیری داشتم که یک ضرب‌المثل را در همه موارد به کار می‌برد و فرقی هم نداشت که آن مورد چه موردی باشد و ربط داشته باشد یا ربط ندهد. ما هم آنقدر شنیده بودیم که از همان چهارم- پنج سالگی در حافظه‌مان حک شده؛ اسم‌مان را فراموش کنیم، آن ضرب‌المثل عمه را فراموش نمی‌کنیم و هر جا که به کارمان بیاید استفاده هم می‌کنیم، مثلاً همین خیر راه ندادن علیرضا قربانی به امریکا به رغم داشتن ویزا را که خواندم یاد آن ضرب‌المثل عمه افتادم و فی‌الغور قصد کردم بغل دستی‌ام در مترو که داشت روزنامه مرا مفت خوانی می‌کرد، استفاده‌اش کنم، البته قبلش روزنامه را بستم و یک ربع به سمت مفت‌خوان مزبور چرخیدم و گفتم: واقعاً چرا هیچکدام از این سلبریتی‌های دوزاری و مفت‌گوی ما که در اقصی نقاط خود را برای هنر و جدایی هنر از سیاست، پاره و پوره می‌کنند، چیزی درباره رفتار زشت آمریکایی‌ها با هنرمند خوب کشورمان نمی‌گویند یا جایزه‌شان را پس نمی‌دهند؟ همچنین بود که نفسی گرفتم، نگاهی به بقیه مسافران مترو انداختم و گفتم خوابیده را خواب زده کردن خطاست؟ خوابیده را رها کن، خواب زده را بیدار کن؟ خواب به خواب می‌گه خوشخواب؟ آه... چی بود اون ضرب‌المثل عمه؟!

تصویر از سالنامه نوروزی توفیق - سال ۱۳۴۴ - صفحه ۳۴

بیمیر برات هموطن!

محمد کوهبیز

همانگونه که اطلاع دارید اخیراً اتفاقاتی در کشورهای باکلاس دنیا افتاده که برخی هموطنان همیشه در صحنه فضای مجازی را به طرز جگرخراشی ضایع کرده. ذیل سؤال و جواب این عزیزان را با مشاور محترم از نظر می‌گذرانید. (نکته: قبل از هر پرسش، مقادیری گریه و زاری و فین کردن بوده که ویراستار محترم از متن حذف کرده).
- سلام جناب مشاور، متأسفانه اطلاع پیدا کردیم در ترکیه که تحریم نیست مایحتاج مردم بین ۷۰ تا ۲۰۰ درصد دچار تورم شده. من موندن الان چطوری توی چشم ملت نگاه کنم و کشورهای دیگه رو بزنگ توی سرشون؟
مشاور: سلام دوست عزیز. ببینید اصولاً برای چرت و پرت گفتن به مردم لازم نیست توی چشمشون نگاه کنید. همه بلد نیستن و خیلی‌ها هستن که استعداد این کار رو ندارند. به نظر من، شما مثل قبل اوضاع رؤیایی کشورهای دیگه رو بزنگ توی سر مردم، ولی همزمان به در و دیوار نگاه کنید و سوت بزنید.
- سلام مشاور جان. میگم الان که مردم آلمان دارن به خاطر نبود سوخت هیزم جمع می‌کنن ما باید چه خاکی توی سرمون بکنیم؟
آبرومون در خطر!
مشاور: سعی کنید هیچ وقت کم نیاورد عزیزم. شما می‌تونید برید توی غار زندگی کنید و از این لباس پشمی‌های انسان‌های اولیه بپوشید. اگه کسی گفت چرا، بگید چون اون چهار میلیون مسکن رو تحویل ندادن.
- سلام آقای مشاور. میگم یه توجیه خوب برای صف‌های جیره‌بندی روغن و کره در دانمارک سراغ ندارید؟ من وسط بحث با بقیه‌ام داره گریه‌ام می‌گیره...
مشاور: بیمیر براتون هموطن. توجیه که زیاده. بگید اونا به فکر مردمشون هستن چون چربی برای بدن ضرر داره. بگید دارن به مردم عادت میدن که کم بذارن لای نون. یا بگید فلانی از اون دور و برها رد شده برای همین مردم کره ندارند بخورن.
- جناب مشاور سلام. این بحران سوخت در اروپا رو چطوری میشه ماله کشید؟
مشاور: ماله کشیدن نداره دوست من. همه‌اش رو پندازین گردن پوتین. دو تا شاخ و دندون خون‌آشامی هم براش بذارید که مردم بدونن یا کی طرفن. بالاخره توی دعوی روسیه و اروپا معلومه مشکلات تقصیر کیه. دعوی ایران و امریکا نیست که.

سیدهممدجواد طاهری کارتون‌نویس

شایعات

فیروزه کوهبانی

می‌گویند: امریکایی‌هایی که از ایستگاه‌های متروی منتهن استفاده می‌کنند، آرتروز انگشت اشاره نمی‌گیرند! دلیلش هم تمرینات ورزشی و سخت هر روزشان است در فشردن ماشه اسلحه.
می‌گویند: شهروندان طی نامه‌ای به سازنده دستگاه کپی پیشنهاد کردند برای ارتقا و به روزرسانی محصولش از تجربه و فناوری شرکت‌های دانش‌بنیانی استفاده کند که محصولاتشان را مونتاژ می‌کنند!
می‌گویند: قرار است طی مراسمی تابلوی هشدار «کارگران مشغول کار هستند» به تابلوی «کارگران میانکاله همچنان مشغول کار هستند»، تغییر کند. چرا که بعد از حکم رئیس‌جمهور و دادستان استان مبنی بر توقف طرح پتروشیمی میانکاله، کارگران همچنان مشغول کار هستند!
می‌گویند: در پی اعلام ترس رئیس ستاد مشترک ارتش رژیم صهیونیستی از راه رفتن در خیابان‌ها، اغلب کارخانه‌های تولید پوشاک، تعداد لایه‌های پوشک خود را دو برابر اندازه قبلی کردند! پزشکان نیز خوردن بیش از یک لیوان چایی در روز را عامل اصلی انواع سرطان معرفی کردند!
می‌گویند: در پی تمام شدن زمان مرخصی و بازداشت نرگس محمدی در جلسه تشکیلاتی و مراجعتش به زندان، هم‌بندی‌هایش ضمن اظهار حالا می‌داشتین یکم دیگه بیرون باشه، خوراکی‌هایشان را زیر بالشت و پتو پنهان کردند.

یک دست بالشت و پتو برای پرزیدنت باین، لطفاً!

داوود افرازی

دل و دیده

زهرا آراسته‌نیا

به لحظه لحظه این ماه زیبا شده تاب و تبی در سینه پیدا فدای آن قد باریک و زیبایش که بنموده دوتا این قد ما ز جمع ادعیه تکثیر گشته دعای رزق و روزی روی لب‌ها «ز دست دیده و دل هر دو فریاد» چه ها کردند در این ماه با ما سحر تا وقت افطاری به تی‌وی فقط تبلیغ سس دیدیم و کوکا نودل بود و غذای نیم پخته و بویی که از آن پیچید هرجا اگر قبلاً فقط تا وقت افطار جدال قلب و دیده بود بریا شبانه‌روزی اکنون گشته این رزم که هر دم هست خالی جیب بابا